

Live de Oscars kijken

De verandering van live uitzendingen door de jaren heen.

Naam: Janita van Kessel

Studentnummer: 3343219

Blok en studiejaar: Blok 2, 2010/2011

Datum voltooiing: 21 januari 2011

Begeleider: Judith Keilbach

Onderdeel en thema: Eindwerkstuk: Live televisie, versie 2.

Inhoudsopgave

Inleiding 1

Media events 3

Liveness 3

De ontwikkeling van liveness 4

    Radio 4

    Nationale zwart-wit televisie 6

    Nationale kleur televisie 9

    Internationale televisie 10

Conclusie 13

Bronnenlijst 15

    Literatuur 15

    Overige bronnen 15

Inleiding

In juli 2010 werden de WK-wedstrijden van het Nederlands voetbalelftal op vele plaatsen in het land live uitgezonden. Zo ook bij twee cafés in mijn stad, waar een paar meter van elkaar grote schermen hingen. Helaas bleek de verbinding bij het scherm waar ik naar keek een paar seconden achter te lopen. Meerdere malen hoorden we verderop al gejuich, terwijl op ons scherm de voetballer de bal nog richting het doel moest schieten. Het gevolg was dat het gezelschap waar ik tussen zat de wedstrijd een stuk minder leuk vond. De kijkers keken de wedstrijd niet alleen om de uitslag, maar ook voor de spanning van het onverwachte.

Deze anekdote is typerend voor live televisie. Het WK voetbal wordt in vele landen ter wereld tegelijkertijd uitgezonden en trekt miljoenen kijkers, die allemaal getuige willen zijn van deze gebeurtenis (Kooij et. al.). Zo'n wedstrijd lijkt het toppunt van live: als hij een paar uur later was uitgezonden of niet in Nederland, dan was hij gelijk een stuk minder interessant geweest. Hoe ging dat een paar decennia geleden, toen internationale televisie-uitzendingen nog niet mogelijk waren? Hoe zag de voorganger van de televisie-uitzending, de live radio-uitzending, eruit? Maakte dat de beleving van een evenement anders?

Dat zijn vragen die in mijn werkstuk beantwoord zullen worden. Ik ga laten zien hoe liveness zich vanaf de jaren twintig van de vorige eeuw heeft ontwikkeld tot het spektakel dat het nu kan zijn. Hierbij gaat het niet alleen om live televisie, maar ook om de live radio-uitzendingen. Mijn casus bij dit onderzoek is geen sportevenement, maar een andere grote gebeurtenis, die al sinds 1927 jaarlijks plaatsvindt: de uitreiking van de Academy Awards.

Deze show vindt elk jaar in het begin van het jaar plaats en eert de mensen uit de filmwereld die het jaar daarvoor de beste prestaties hebben geleverd. De belangrijkste Oscars, zoals de prijzen ook wel genoemd worden, zijn onder andere die voor beste film, regie en acteur. Het is een geschikt evenement om te gebruiken als casus, omdat de uitreiking al bestond ten tijde van de introductie van een live radio-uitzending. De Academy Awards hebben alle veranderingen in de loop van de 20^e en 21^e eeuw meegemaakt (Osborne, 2003).

De veranderingen zullen onderzocht worden door middel van een historisch onderzoek. Dat betekent dat er zowel bronnen van jaren geleden, ten tijde van de veranderingen, worden gebruikt, maar ook bronnen van nu, die iets vertellen over vroeger. Het jaar van publicatie is belangrijk voor dit onderzoek. Ik zal bijvoorbeeld een

artikel van C.P. Gilmore gebruiken, die beschreef hoe mensen reageerden op de intrede van kleurentelevisies. Het is van belang om te weten dat die tekst veertig jaar geleden geschreven werd en ook daadwerkelijk de meningen van de mensen uit die tijd weergeeft.

Na een theoretische schets van onder andere motieven en effecten van de live uitzendingen, zal ik ook gebruik maken van primaire bronnen, namelijk fragmenten van de uitzendingen zelf. Helaas is het grootste gedeelte van deze bronnen opgeslagen in het Academy Awards archief te Los Angeles, dus er zullen alleen fragmenten gebruikt worden die te vinden zijn op het Internet. Deze fragmenten dienen ter illustratie, maar moeten ook duidelijk maken wat de inhoudelijke en stilistische veranderingen van de live uitzendingen zijn.

Nog voordat ik met het onderzoek begon, stuitte ik op de volgende bewering: "In the 1980s, many of the presenters were young performers who had little to do with movies, but whose popularity among television viewers was the reason for their standing on the Oscar platform" (Levy, 2001, p. 13). Op basis van deze uitspraak, in combinatie met mijn eigen ervaringen van de Academy Awards, verwacht ik dat de live uitzendingen van de uitreiking van de Academy Awards steeds commerciëler zijn geworden, in de loop van de decennia. Met 'commerciëler' doel ik op het verdienen van meer geld met de uitzending, waarbij het echte doel van de uitreiking steeds meer uit het oog wordt verloren.

Om deze hypothese te kunnen toetsen, is het van belang om een aantal concepten toe te lichten. In de volgende sectie zal ik uitleggen dat de uitreiking van de Academy Awards een media event is en hoe de auteurs Dayan en Katz zo'n event omschrijven. Daarna zal ik dieper ingaan op wat liveness precies is. Vervolgens zal ik op chronologische volgorde de verschillende manieren van live uitzenden benoemen, zodat ik uiteindelijk in de conclusie kan beschrijven hoe liveness is veranderd.

Media events

De genoemde casus, de uitreiking van de Academy Awards, wordt gezien als een media event. Dat is een belangrijk gegeven voor het beschrijven van de ontwikkeling van live uitzendingen en daarom zal ik dit concept kort uitleggen. Daniël Dayan en Elihu Katz (1992) hanteren in hun boek *Media Events: The Live Broadcasting of History* een interessante en geschikte invulling. Media events zijn de historische gebeurtenissen die worden uitgezonden, terwijl ze plaatsvinden. Ze worden uitgezonden in de media en kunnen op die manier veel mensen bereiken. De events zijn vaak gebeurtenissen in de staat en kunnen daarom de staat 'doorboren', wat betekent dat ze veel impact kunnen hebben in een land. Voorbeelden hiervan zijn de begrafenis van John F. Kennedy, de bruiloft van prins Willem-Alexander en Maxima en de Olympische Spelen.

Media events kunnen in drie categorieën worden ingedeeld, namelijk conquests, contests en coronations. De uitreiking van de Academy Awards valt in de laatste categorie en draait voor een groot deel om het ceremoniële aspect (Dayan & Katz, p. 26). Media events hebben een aantal kenmerken en eigenschappen, maar deze zullen later besproken worden.

Niet alle eigenschappen van een media event volgens Dayan en Katz zijn van toepassing op de uitreiking van de Academy Awards. Zo vertellen de auteurs dat de meeste kanalen hun reguliere programmering onderbreken om zo het media event uit te kunnen zenden (Dayan & Katz, p. 5). Bij de Academy Awards is dit niet het geval, omdat slechts één netwerk de uitzendrechten kan kopen.

Daarnaast lijken Dayan en Katz, volgens Friedrich Krotz in 'Creating a National Holiday: Media Events, Symbolic Capital and Symbolic Power', ook eigenschappen te vergeten, die wel nodig zijn om uit te leggen hoe een media event een instrument kan zijn om iets anders te bereiken. Krotz (2009) haalt hierbij een onderzoek aan van Michael Real, die in 1989 schreef over de Academy Awards. Door zijn werk beseftte Krotz dat media events ook gebruikt kunnen worden voor hogere kijkcijfers, het verdienen van meer geld en het promoten van films (p. 96).

In dit onderzoek zal de invulling van het concept van Dayan en Katz gebruikt worden, maar dit wordt aangevuld met het element van een media event als instrument om een ander doel te bereiken.

Liveness

Eén aspect van media events, is liveness. Met liveness wordt bedoeld dat een gebeurtenis en de uitzending van de gebeurtenis tegelijk plaatsvinden (Dayan & Katz, p. 5). Vooraf is het raadzaam om na te gaan waarom media events, zoals de uitreiking van de Academy Awards eigenlijk live zijn. Volgens Vosgerau, Wertenbroch en Carmon (2006) draait het om simpelweg één ding: onbepaaldheid. In hun artikel 'Indeterminacy and Live Television' leggen ze het concept van onbepaaldheid uit als een factor voor meer plezier tijdens het televisie kijken. Het houdt in dat nog niet van tevoren is vastgesteld hoe het programma zal verlopen. Het wordt pas bepaald als het gebeurt. Bij de onbepaaldheid kan een onderscheid gemaakt worden in het aspect van onbepaaldheid: is het proces of de uitkomst van het event onbepaald of wellicht allebei? De uitreiking van de Academy Awards kan zowel qua proces als uitslag onbepaald zijn: het is een volle show en draait niet alleen om de bekendmaking van de winnaars. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de lottotrekking, waarbij het alleen gaat om de bekendmaking van de cijfers (Vosgerau, Wertenbroch & Carmon, p. 488).

Al met al hebben we tijdens zo'n onbepaald programma te maken met meer spanning dan bij een programma waarvan al duidelijk is hoe het zich zal ontploegen. Deze scheiding is niet precies evenredig met het verschil tussen live en opgenomen uitzendingen. Zelfs live uitzendingen kunnen al bepaald zijn, zoals het geval is bij een gescripte talkshow (Vosgerau, Wertenbroch & Carmon, p. 488). Bij de Academy Awards is een deel van de show wel gescript, maar in combinatie met de bekendmaking van de winnaars zit er een groot aspect van onbepaaldheid in de show. Ik verwacht dat de notie van onbepaaldheid een rol zal spelen bij alle vormen van live uitzendingen. De precieze ontwikkeling van live zal besproken worden in de volgende sectie.

De ontwikkeling van liveness

Radio

Het medium radio werd in de Verenigde Staten in de jaren twintig van de vorige eeuw een populair fenomeen. Miljoenen mensen luisterden tijdens al hun bezigheden naar de radio, waardoor ze zonder nadenken veel informatie tot zich kregen (Mott, 2000, p. 3).

In 1927 werd er voor het eerst een footballwedstrijd live uitgezonden op de radio (Mott, p. 9). Deze uitzending bleek een startsein voor het live uitzenden van andere evenementen, zoals de uitreiking van de Academy Awards. De eerste uitreiking vond ook plaats in 1927, maar het duurde nog een aantal jaar voor dit evenement daadwerkelijk op de radio verscheen (Levy, p. 6). Het overgaan tot uitzenden was vooral

te danken aan Sidney Kent, de directeur van een filmmaatschappij, die bedacht dat radio goed van pas kon komen bij het promoten van films. Tijdens de derde uitreiking, op 3 april 1931, werd de hele show uitgezonden. Dat was blijkbaar geen groot succes, want een aantal jaren erna was slechts een deel van de show te horen (Levy, p. 6).

Hoewel de meeste radio-uitzendingen zijn opgeslagen in het archief in Los Angeles, is er ook één te beluisteren via het Internet. Het gaat hierbij om de uitzending uit 1944¹, toen slechts een deel van de show werd uitgezonden. Het was te horen via KFVB, een radiostation in Los Angeles en mogelijk gemaakt door Warner Bros.

De uitzending begint met een korte schets van het ontstaan van de Academy Awards (Academy Award Ceremony of 1943). De presentator, George E. Jessel, vertelt hoe de eerste uitreiking verliep en wie er tot 1943 belangrijke prijzen wonnen. Daarna noemt hij de genomineerde films, actrices en acteurs van dit jaar. Wat hierbij opvalt, is dat hij bij elke nominatie vertelt welke productiemaatschappij eraan verbonden is. Over de nominatie voor beste acteur zegt hij bijvoorbeeld: "Humphrey Bogart in Warner's CASABLANCA" (George E. Jessel, Academy Award Ceremony of 1943). Daarna is er wat muziek en dan komen de genomineerden en andere gasten het theater binnen. Op de achtergrond is veel gepraat te horen, terwijl de presentator opnoemt wie er binnen komen en uitlegt wie ze zijn. Af en toe roept hij naar de gasten, in de hoop ze te kunnen spreken. Na ongeveer een half uur wordt de uitzending even stil gelegd. Op de gevonden opname gaat de uitzending na een paar seconden weer verder, maar waarschijnlijk zat daar tijdens de live uitzending een ander programma of wat muziek tussen.

Na de onderbreking begint de daadwerkelijke ceremonie. Er wordt verteld dat de uitzending vooral is bedoeld voor Amerikaanse soldaten, die zich overal ter wereld bevinden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hieruit valt op te maken dat de uitzending dus in de hele wereld te horen moest zijn geweest. Wat er vervolgens gebeurt, is een beetje onduidelijk. De presentator van de show, Jack Benny, wordt voorgesteld en het lijkt erop alsof hij zijn openingswoorden tot de radio-luisteraars richt. Echter, het publiek lacht wel om de humoristische opening, dus voor hen is het ook te horen. Dat blijkt ook wanneer Jack Benny de man aankondigt die bekend gaat maken welke film uit 1943 de Oscar heeft gewonnen. Hij spreekt de mensen als volgt aan: "Ladies and gentlemen, fellows and girls overseas" (Jack Benny, Academy Award ceremony of 1943). Het lijkt

---

¹ Elk genoemd jaartal is het jaartal van uitzending. In de show uit 1944 worden dus de films uit 1943 geëerd. Het gaat immers om het jaartal waarin de techniek mogelijk was en niet zo zeer het jaartal waarin de films zijn uitgekomen.

erop dat Jack Benny de show presenteert voor de mensen in het publiek, maar zich ook specifiek richt tot de radio-luisteraars.

De eerste Oscar die vervolgens wordt uitgereikt, is meteen de belangrijkste. Er is weinig spektakel: de man noemt niet de genomineerden op, maar vertelt meteen dat CASABLANCA heeft gewonnen. De andere Oscars worden in een snel tempo uitgereikt en na elke bekendmaking volgt de acceptatie speech. Interessant is de speech van Katina Paxinou, de beste actrice in een bijrol. Ze vertelt dat ze van de gelegenheid gebruik maakt om via de radio haar bewondering voor de vechtende soldaten over de hele wereld uit te spreken. Presentator Jack Benny volgt haar voorbeeld en sluit de ceremonie af met een mededeling voor de luisterende soldaten: zij verdienen ook een Oscar voor hun werk.

Deze live radio-uitzending leek dus vooral bedoeld te zijn voor de vechtende soldaten, om hen het gevoel te geven dat ze er ook bij waren in Hollywood. De luisteraars werden steeds rechtstreeks aangesproken en iedereen in de zaal was zich bewust van de aanwezigheid van het medium.

Nationale zwart-wit televisie

De uitreiking van de Academy Awards werd tot en met 1952 uitgezonden via de radio. De televisie was al een tijdje populair, maar er werd weinig haast gemaakt om de show te verplaatsen naar het nieuwe medium. De studio's waren namelijk bang voor de concurrentie van de televisie en verboden hun filmsterren om op de beeldbuis te verschijnen (Levy, p. 9). Pas in 1953, toen de kosten voor de Academy Awards de pan uitrezen, werd er toestemming gegeven om de show op de televisie te brengen. NBC bood 100.000 dollar voor de uitzendrechten, waardoor de show op het laatste moment toch gefinancierd kon worden (Osborne, 2003, p. 124). Daarnaast was het een toepasselijk jaar om over te gaan: het was de 25^e keer dat de Oscars uitgereikt werden (Levy, p. 10).

De eerste televisie-uitzendingen waren niet alleen live vanuit Los Angeles, maar ook vanuit New York. Er werd geswitcht tussen de twee plaatsen, afhankelijk van waar de winnaar zich bevond. Het publiek vond het geweldig om al die beroemdheden te zien en stemde in grote getallen af op de uitreiking. De show bleek het grootste thuispubliek van commerciële televisie tot dan toe te hebben (Osborne, p. 124).

De uitzendingen in zwart-wit zijn te bekijken via YouTube. Van sommige staat alleen een aantal fragmenten online, maar de show uit 1955 is in zijn geheel te bekijken. Daarom zal ik deze gebruiken ter illustratie (Academy Awards 1954 Complete Part 1).

De uitzending begint met een muzikale opening van het orkest. Ondertussen wordt het publiek gefilmd, maar door dat beeld heen zien we een overzicht van de genomineerden. Doordat deze beelden met elkaar verweven zijn, worden de kijkers eraan herinnerd dat ze televisie kijken. Als ze daadwerkelijk aanwezig zouden zijn in de zaal, dan zouden ze immers alleen het publiek zijn en niet de genomineerden door dat beeld heen. Opvallend is dat er veel genomineerden zijn dit jaar, omdat vele categorieën zijn gesplitst. Zo is er een categorie voor beste zwart-wit cinematography, maar ook een categorie voor beste kleur cinematography.

De show wordt geopend met een speech van de directeur van the Academy. Hierbij komt de man steeds dichterbij in beeld. Het begint met een shot waarin te zien is hoe de man het podium oploopt. Vervolgens wordt er steeds meer ingezoomd, tot de man nog maar tot zijn middel te zien is. In een volgend shot komt de presentator, Bob Hope, in een andere uitsnede het podium op. Het lijkt er dus op dat er gebruik werd gemaakt van meerdere camera's. De camera's doen niet veel: er zijn weinig shotwisselingen. Terwijl Bob Hope de opening speech houdt, wordt er veel gelachen in het publiek. Deze mensen komen echter niet in beeld: de camera blijft de hele tijd gericht op de presentator. De kijkers thuis zien eigenlijk alleen datgene in beeld, waar in de zaal zelf de aandacht op de gericht is. Interessant is dat Bob Hope niet de camera inkijkt, maar net iets eronder, naar het publiek in de zaal.

Na de opening in Los Angeles wordt er overgeschakeld naar een grote zaal in New York, waar Thelma Ritter de show presenteert. Zij gaat in gesprek met Bob Hope, die op de achtergrond te horen is, maar niet meer te zien. Doordat de show op twee plaatsen was, konden veel meer beroemdheden aanwezig zijn bij de uitreiking. Dit leidde, zoals eerder gezegd, tot hoge kijkcijfers. Een ander aspect wat kon leiden tot hogere kijkcijfers, was het aanschouwen van de nieuwe techniek. Wellicht was het voor het thuispubliek interessant om te zien wat er mogelijk was op de televisie.

De uitreiking van de Oscars gaat vrijwel hetzelfde als op de radio. De genomineerden worden niet meer genoemd, want meteen wordt aangekondigd wie de winnaar is. De winnaar verschijnt pas in beeld als hij het podium betreedt. De kijker thuis ziet hetzelfde als de mensen in de zaal zien.

De populariteit van de live televisie-uitzending van de Academy Awards nam extreem toe in de jaren vijftig. Levy beschrijft hoe het aantal geïnteresseerden thuis tussen 1948 en 1959 met dertig miljoen steeg. Dit betekende dat de kosten van de uitzendrechten ook toenamen. In 1952 werd er 100.000 dollar betaald en in 1964 was dat bedrag gestegen naar een miljoen (p. 10).

In 1957 werd er gestopt met het uitzenden vanuit New York, maar toch werden de kijkcijfers elk jaar hoger. Er is een mogelijkheid dat de kijkcijfers te danken waren aan de liveness van het programma. Volgens Jérôme Bourdon kende live televisie in de jaren vijftig zijn gouden jaren, toen heel veel programma's live waren. Het was echter snel voorbij, toen aan het einde van de jaren vijftig en in de jaren zestig een aantal genres overging op opgenomen uitzendingen op tape. Spelprogramma's en dramaseries waren niet langer live op televisie te zien. De uitreiking van de Academy Awards bleef wel live en mogelijk sloeg dat erg aan bij de kijkers (2000, p. 532).

Een andere mogelijkheid kan afgeleid worden in *Oscar Fever*. Levy vertelt hierin dat een verslaggever in 1955 het volgende opmerkte over de Academy Awards: "every word, every motion was designed for the camera. No more was the glittering festival a self-conscious performance with television's camera guiltily watching what they could" (Levy, p. 12). Aangezien er werd opgemerkt dat de show zich steeds meer richtte op de televisie-uitzending, zou het kunnen dat dat een reden was voor de stijging van het aantal kijkers. Mogelijk zagen de kijkers door deze verandering steeds meer wat ze wilden zien.

Nationale kleur televisie

Er was opnieuw een mijlpaal voor de uitzendingen van de Academy Awards, toen de show in 1966 voor het eerst in kleur te zien was. Op de website van de Academy wordt gezegd dat deze gebeurtenis "affording home viewers a chance to fully experience the dazzling allure of the event" (Academy of Motion Picture Arts and Sciences). Volgens de website voegt de kleur dus iets toe aan de beleving van het evenement.

Dit is een conclusie die C.P. Gilmore ook trekt in zijn artikel 'Color Tv- Is It Finally Worth the Money? (1963)' De kleuren maken, volgens hem, een slechte televisieshow niet beter, maar het maakt het programma wel mooier en levendiger. Interessant is ook dat dit artikel voornamelijk vragen beantwoordt over het gebruik van een kleurentelevisie. Gilmore vertelt dat er in eerste instantie weinig interesse was voor een nieuwe televisie in kleur, omdat het zo duur was en niet veel programma's in kleur werden opgenomen. Ten tijde van het artikel, 1963, was de kleurentelevisie echter al erg populair bij de gewone mens. Het duurde toen nog drie jaar voor de uitreiking van de Academy Awards in kleur werd uitgezonden. Het evenement lijkt tot dusver niet

voorop te lopen als het gaat om nieuwe, technische mogelijkheden (Gilmore, p. 82).²

Ondanks dat het een paar jaar had geduurd voor de uitreiking overging in kleur, konden de kleuruitzendingen wel iets bereiken. In een vorige sectie noemde ik het media event als een instrument om iets te bereiken. In dit geval werd mogelijk de populariteit van de kleurentelevisie nog meer vergroot. Gilmore beschrijft in zijn artikel dat voor 1963 maar weinig mensen een kleurenset kochten, omdat er ook niet veel televisieprogramma's in kleur werden gemaakt. Dit duidt erop dat de toename van programma's in kleur evenredig kan zijn met de toename van het aantal gekochte kleurentelevisies. Toen het grootse mediaspektakel, de uitreiking, overging op kleur, leidde dat wellicht tot de aanschaf van kleurentelevisies door fans van de show, die hun favoriete uitreiking graag zo optimaal mogelijk wilden zien (Gilmore, p. 82).

Een fragment van deze eerste uitzending in kleur, in 1966, is op Internet te vinden. In het fragment wordt de Oscar voor beste actrice in een hoofdrol uitgereikt en die procedure gaat daar anders dan in 1955, toen de show nog in zwart-wit werd uitgezonden. In het fragment uit 1966 wordt nu wel de genomineerde in beeld gebracht, terwijl degene die de prijs uitreikt haar naam noemt. De kijker thuis ziet op dat moment iets wat in de zaal niet te zien is. Zodra Julie Christie winnares wordt genoemd, verschijnt ze weer in beeld, zodat de kijkers haar reactie kunnen zien (Julie Christie winning Best Actress for "Darling").

Deze uitreiking verschilt op een aantal punten van de uitreiking in 1955. Destijds was alleen de presentator te zien, die vertelde wie de winnaar was. Pas als de winnaar het podium betrad, kwam deze in beeld. De kijkers thuis zagen dus ongeveer hetzelfde als de mensen in de zaal. In 1966 blijkt tijdens het noemen van de genomineerden dat er meer camera's zijn. Er wordt snel overgeschakeld naar de volgende genomineerde die wordt genoemd en dan meteen weer terug naar het podium. Meteen na het bekendmaken van de naam, is de camera gericht op de winnaar. Deze overschakeling gaat zo snel, dat er mogelijk een camera gericht stond op elke genomineerde. Na de bekendmaking van de winnaar kon dan meteen achter de schermen overgeschakeld

---

² In tegenstelling tot de vorige verandering, van radio naar televisie, is nu niet erg duidelijk waarom er zo lang werd gewacht met het uitzenden in kleur. Het lijkt in ieder geval onwaarschijnlijk om aan te nemen dat de organisatie en ABC, die toen de uitreiking uitzond, zich met opzet verzetten tegen de verandering. Osborne beschrijft namelijk in zijn boek *75 years of the Oscar* hoe twee ontwerpers een opvallend decor met tweeënveertig fonteinen maakten voor de show, om zo de impact van de kleuren te vergroten (Osborne, p. 182).

worden op het goede beeld.³

Internationale televisie

De mensen die zich geen televisie konden veroorloven, konden tot 1969 toch de uitreiking volgen via de radio. In 1969 bleek echter dat de televisie als medium zo was ingeburgerd in de Amerikaanse huishoudens, dat bijna niemand meer luisterde naar de uitzendingen op de radio. Deze uitzending werd daarom geschrapt. Dit leidde mogelijk opnieuw tot een toename van het aantal gekocht televisies. Zonder radio zouden de vaste luisteraars de show missen en dan zouden ze dus niets meekrijgen van het media event. Om die reden zette de afschaffing van de radio-uitzending de fans mogelijk aan tot de aanschaf van een televisie om de show op te volgen (Levy, p. 10).

In datzelfde jaar, 1969, werd de uitreiking voor het eerst internationaal uitgezonden. In zevenendertig landen konden de film liefhebbers de Academy Awards volgen, wat een publiek van tussen de tweehonderd vijftig en zeshonderd miljoen kijkers opleverde. De internationale uitzending was nog niet live, maar een samenvatting van zesenvijftig minuten. In de samenvatting werden, volgens Osborne, de awards naar het publiek gebracht. Het is aannemelijk dat deze ingekorte show dus vooral de uitreikingen van de belangrijkste prijzen bevatte (Osborne, p. 204).

Het is wel opmerkelijk te noemen, dat de show in 1969 niet live werd uitgezonden, want dat was toen al wel een aantal jaren mogelijk. James Wood beschrijft in *History of International Broadcasting* dat in 1965 de satelliet die internationale uitzendingen mogelijk maakte, werd gelanceerd. Het ging om een satelliet die Amerikaanse uitzendingen op de Europese televisies wist te krijgen (1992, p. 116).

Hieruit blijkt opnieuw dat de show niet onmiddellijk gebruik maakte van de nieuwe techniek. Mogelijk vonden de betrokken organisatoren en omroepen het destijds voldoende om ongeveer een uur uit te zenden.

Voor de redenen om internationaal uit te zenden, is meer af te leiden uit

---

³ Het is niet duidelijk of deze veranderingen toe te schrijven zijn aan het overgaan van zwart-wit naar kleurentelevisie. De verandering in camerastandpunten en de kleurenbeelden hebben namelijk geen directe relatie. Kleur heeft in principe niets met de camerastandpunten te maken. Toch wilde ik ter controle een uitreiking bekijken die dicht bij 1966 lag. Op die manier zou ik beter kunnen zien of die veranderingen optraden tussen 1965 en 1966. Helaas bleken er geen fragmenten uit 1965 of 1964 te vinden te zijn op het Internet. Er was wel een fragment uit 1963 en daarin vond de uitreiking op dezelfde manier plaats als in 1955 (35th Academy Award Show – 1963). Het is dus mogelijk dat de veranderingen inderdaad optraden toen er werd overgegaan op kleurentelevisie, maar het lijkt erop dat het samengaan van de veranderingen in camerastandpunten en kleurentelevisie op toeval berust.

geschreven werken. In een eerdere sectie, over media events, bleek al dat media events een instrument zijn voor het verdienen van geld. In het geval van de Academy Awards worden er ook films gepromoot, wat indirect weer geld oplevert voor de filmmaatschappijen.

Een interessant vraagstuk is nu of de uitzending veranderde door het internationaal gaan van de show. Daarvoor gebruik ik een fragment uit 1970 (John Wayne winning Best Actor for "True Grit").⁴

De manier van de genomineerden in beeld brengen en het direct overschakelen naar de winnaar, zodra deze bekend is, is hetzelfde als in 1966. Het lijkt erop dat het publiek, dat nu een stuk groter is, hetzelfde beeld krijgt als een aantal jaar geleden, toen alleen nog de Amerikanen getuige waren van het evenement. Op basis van dit fragment kunnen we zeggen dat er niet direct grote veranderingen hebben plaats gevonden wat betreft de inhoud van de show.

Het is, volgens Levy, echter wel mogelijk dat er een tijd later veranderingen zijn gekomen door het internationaal gaan van de show. Hij vertelt in zijn boek dat er veel kritiek kwam op de shows in de jaren tachtig. Het ging volgens critici niet langer om het eren van goede acteurs, maar om het spektakel voor de televisie. Dit is een verandering die wellicht zo gelopen is om de verwachtingen van een groot, mogelijk internationaal publiek, waar te maken (p.13).

Mogelijk namen de organisatoren van de Academy Awards pas een aantal jaren na het internationaal gaan de stap om de show meer aan te passen aan de wensen van de thuishouders. Wellicht gebeurde dat dus in de jaren tachtig. Om de kritiek in het boek van Levy beter te begrijpen, kijk ik nogmaals naar een fragment. Ik heb gekozen voor een fragment uit 1986, omdat die ongeveer uit het midden van de jaren tachtig komt. In de clip wordt de Oscar voor beste actrice uitgereikt. De presentator omschrijft eerst de rol van de genomineerde, voor hij haar naam noemt. Dan verschijnt er een foto in beeld en dan de actrice, die in het publiek zit. Bij het bekendmaken van de winnares, is de presentator in het midden te zien, met vijf beelden van de actrices om hem heen, zodat de kijkers van alle vrouwen hun reactie kan zien (Geraldine Page winning Best Actress).

Dit fragment, ondersteunt, naar mijn inziens, inderdaad de kritiek uit het boek van Levy. De foto's en splitscreens zijn alleen te zien voor de kijkers thuis en opvallend is ook dat de presentator recht in de camera kijkt, als hij vertelt over de genomineerden.

---

⁴ Van 1969 is bekend dat niet de hele show werd uitgezonden en hoewel van latere shows niet bekend is hoeveel er te zien was in het buitenland, heb ik gekozen voor het fragment uit 1970. Deze clip is slechts een paar jaar na het geanalyseerde fragment uit 1966.

Hij lijkt zich meer op het thuispubliek te richten, dan op de gasten in de zaal. De korte omschrijving van de rol van de actrices is ook nieuw. Voor de mensen die de film niet kennen, is het handig om te weten wat de rol inhoudt, maar het is ook mogelijk dat de presentator de kijkers thuis nieuwsgierig maakt voor de film. Dat laatste lijkt gesuggereerd te worden in de literatuur, zoals in het werk van Levy. In dat geval wordt het media event gebruikt om internationaal de genomineerde films te promoten.

Deze veranderingen zijn opvallend, maar niet direct toe te schrijven aan het internationaal gaan van de show. Het is mogelijk dat deze veranderingen ook waren ontstaan als de uitreiking alleen in de Verenigde Staten te zien was gebleven. Ondanks dat kunnen we wel vaststellen hoe de uitreiking zich heeft ontwikkeld. In het geval van de Academy Awards, een media evenement, lijkt het inmiddels te gaan om populaire sterren, kijkcijfers en filmpromotie (Levy, p. 13).

Conclusie

In mijn inleiding gaf ik aan dat ik wilde laten zien hoe live uitzendingen vanaf de jaren twintig zijn ontwikkeld, met als casus de uitreiking van de Academy Awards.

De eerste uitzendingen op de radio waren voor een deel gericht op de luisteraars, maar ten tijde van de nationale zwart-wit televisie-uitzendingen veranderde dat. De kijkers thuis zagen voornamelijk wat de gasten in het publiek ook zagen, omdat er weinig camera's waren. Bovendien richtte de presentator zich voornamelijk op het publiek. De kijkers thuis keken eigenlijk vanaf de zijlijn toe, zonder erbij betrokken te worden.

De kijkers kregen in de decennia erna een steeds grote rol in de show. De presentator keek niet meer naar het publiek, maar in de camera en alle genomineerden verschenen tijdens de bekendmaking in splitscreen in beeld. Er waren meer camera's die ervoor zorgen dat de kijkers thuis meer konden zien dan de gasten in de zaal.

Hoewel de kijkcijfers aantonen dat de ontwikkelingen positief uitpakten voor de awardshow, duurde het steeds een paar jaar voor de uitreiking gebruik ging maken van de nieuwe technieken. Ze stapten pas over als het medium helemaal was ingeburgerd bij het thuispubliek.

Opvallend is dat de eerste uitzending, via de radio, al gebruikt werd ter promotie van de films. Dat is altijd gebleven en werd in de jaren tachtig versterkt door het omschrijven van de genomineerde rollen, wat de internationale kijkers nieuwsgierig konden maken. Bovendien werd de beslissing om over te gaan op televisie genomen om financiële redenen.

De laatste bevinding leidt ertoe dat mijn verwachting deels is uitgekomen. De uitzending is inderdaad commerciëler geworden, doordat er beroemde sterren worden aangetrokken, er veel gepromoot wordt en dat alles internationaal te zien is. De promotie was nutteloos geweest als er geen uitzending was geweest. En de uitreiking dankt mogelijk zijn succes door de zogenaamde onbepaaldheid van een live uitzending. De spanning die optreedt bij het bekendmaken van de winnaars, zorgt ervoor dat het publiek al jarenlang afstemt op de show. Het commerciële aan de show is dan wel toegenomen de laatste decennia, maar zelfs de eerste radio-uitzending draaide al om de promotie. Hieruit wordt duidelijk dat de live-uitzendingen altijd al geschikt zijn geweest als instrument om geld te verdienen.

Voor een volgend onderzoek zou het interessant zijn om nog meer primaire bronnen te analyseren. Het was helaas onmogelijk om complete uitzendingen te

bekijken en daarom was het startpunt secundaire literatuur. In een volgend onderzoek zou het relevant zijn om de uitzendingen als beginpunt te gebruiken, hoewel dat alleen mogelijk is als er toegang tot het archief in Los Angeles is.

Binnen het tijdsbestek van dit onderzoek was het helaas ook niet mogelijk om van nog meer jaren fragmenten te bekijken. Dan was misschien nog beter gebleken wanneer de veranderingen in de shows optraden en hoe dat gekoppeld kon worden aan een nieuwe manier van live uitzenden.

Bronnenlijst

Literatuur

- Bourdon, J. (2000). Live television is still alive: On television as an unfulfilled promise. *Media Culture Society*, (22), 531-556.
- Dayan, D., & Katz, E. (1992). *Media events: The live broadcasting of history*. Cambridge: Harvard University Press.
- Gilmore, C.P. (1963). Color TV: Is it finally worth the money? *Popular science monthly*, (8), 80-83.
- Kooij, R., et. al. (2008, maart). Het Nederlands elftal als complex netwerk. *NAW 5/9*, 1.
- Krotz, F. (2010). Creating a national holiday: Media events, symbolic capital and symbolic power. In N. Couldry et. al. (Red), *Media events in a global age* (pp. 95-108). New York: Routledge.
- Mott, R.L. (2000). *Radio Live! Television Live!* Jefferson, NC: McFarland & Company, Inc., Publishers.
- Levy, E. (2001). *Oscar Fever: The History and Politics of the Academy Awards*. New York/Londen: The Continuum International Publishing Group Inc.
- Osborne, R. (2003). *75 years of the Oscar: The official history of the Academy Awards*. New York/Londen: Abbeville Press.
- Vosgerau, J., Wertenbroch, K., & Carmon, Z. (2006, maart). Indeterminacy and Live television. *Journal of Consumer Research*, 32.
- Wood, J. (1992). *History of international broadcasting*. Londen: Peter Peregrinus Ltd.

Overige bronnen

- (8 april 1963). 35th Academy Award Show – 1963. *YouTube*. Verkregen op 11 januari 2011 via <http://www.youtube.com/watch?v=QPoEszdVrck>.
- (30 maart 1955). Academy Awards 1954 Complete Part 1. *YouTube*. Verkregen op 7 januari 2011 via <http://www.youtube.com/watch?v=5yE3F0XVCsg>.

Academy Award Ceremony of 1943. Warner Brothers, 2 maart 1944. Verkregen op 6 januari 2011 via http://www.archive.org/details/otr_academyceremony1943.

(24 maart 1986). Geraldine Page winning Best Actress. *YouTube*. Verkregen op 14 januari 2011 via http://www.youtube.com/watch?v=XKw6su_e6Z0.

History of the Academy Awards. *Academy of Motion Pictures Arts and Sciences*. Verkregen op 27 december 2010 via <http://www.oscars.org/awards/academyawards/about/history.html>.

(7 april 1970). John Wayne winning Best Actor for "True Grit". *YouTube*. Verkregen op 13 januari 2011 via <http://www.youtube.com/watch?v=7qQhODwivLU>.

(18 april 1966). Julie Christie winning Best Actress for "Darling". *YouTube*. Verkregen op 10 januari 2011 via <http://www.youtube.com/watch?v=noWGhOFDL1Q>.